

Amistançar-se

(ALDC, III, 471. *Amistançar-se*)

El concepte 'establir una relació extramatrimonial i habitual' coneix tres mots força estesos, tots ells normatius: *amistançar-se*, *amigar-se* i *ajuntar-se*. El primer deriva de *amistança*, que és una var. de *amistat* (< llat. vg. AMICITATE, en comptes del llat. cl. AMICITIA), amb canvi de sufix: apareix en contextos com *estan* o *viuen amistançats* (veg. també *tenir amistat* 147). De fet, el llat. *amicus*, probablement amb ús eufemístic, ja significava 'amant', sentit que trobem aviat en cat. (veg. la forma llatinitzada *amicum* de l'any 998) fins als nostres dies (*amic*, *amiga*; *són amics*, 80, 149, 155); aquests mots són l'origen del verb *amigar-se* (s. XVI), amb contextos com *ésser*, *estar* o *viure amigats* i amb les var. *amigançar-se* 93, 106 (*estar amigançats* 102), der. de *amigança*, i *estar amigatxats* 139, 149, format sobre *amigatxo*. *Ajuntar-se* (o *juntar-se*), amb contextos com *estar/ser* o *viure ajuntats* o *junts*, és un der.

de *junta*, part. de IUNGERE 'unir'; aquesta idea de 'posar juntes dues persones' ha generat mots i expressions com *fan la vida junts* 89; *són arreplegats* 22, 23, 30; *viure o estar (a)plegats* 58, 76-78, 80-82; *s'han amuntonat* 172, 176; *arramassar-se* 8-10, 13, 14, 16, 17, 22 (de *ramàs* 'escombra'); *associar-se* 11, 91, 99; *viure a gasalla* 1 (< oc. 'a mitges'), i *viure amb una altra dona* 7.

Altres designacions al·ludeixen a la 'unió fora del matrimoni' (*viure sense casar-se* 39, *estar mal casats* 139), a la condició de 'amants' (*queridos* 20, 149, 155, *viure amb una fulana* 84), a un eufemisme (*entendre's* 112, 164; cf. *amic*, *amiga*) o a un enamorament ("s'han enimorat" 49). *Aparrassats* 2 podria ser una assimilació de *aparrussar*, relacionat amb *parrús* 'vulva'. Són manlleus al fr. *viure a la cola* 1 (< fr. *vivre à la colle* 'en concubinat' i *són colats* 3 (< fr. *être collés* 'id.' < 'enganxar-se, aferrar-se').

